

PARAULA I VIDA

Les paraules lluminoses de Jesús a la Passió

Entrem amb decisió a la Setmana Santa amb la celebració del Diumenge de Rams, aclamant el Crist Rei, el nostre únic Senyor, que venç el mal i que ens atreu a seguir-lo, vivint com Ell, i, sobretot, estimant com Ell. Aquest és diumenge de palmes i lloers, sí, perquè Crist no fracassà sinó que vencé en el seu martiri de crucifixió. Però el que convé és que escoltem i gravem amb atenció el relat de la seva Passió, les seves paraules plenes de llum, perquè així i fins aquest extrem ens ha estimat Déu!

A la creu, Jesús pregava amb les paraules del salm 21, «**Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat?**» i recollia en el seu cor, tots els abandonaments, les traïcions, els fracassos, els patiments de la humanitat... i els feia pujar al seu Pare, reclamant ajuda i pietat. En aquest clam del Crucificat, Déu va obrir a Chiara Lubich, iniciadora del Moviment dels Focolars, un accés especialment intens al seu misteri. En l'abisme del patiment del Déu fet home s'il·luminen i prenen sentit tot els sofriments humans. Reben llum de part de Crist. I la unió profunda del Pare amb el Fill en l'Es-

perit Sant, que es revela i es dona precisament en aquell crit, esdevé el model de la unitat entre els homes. Penetrant en aquesta nafra interior de Jesús, Chiara començà un camí espiritual del qual nasqué el Moviment dels Focolars, una nova realitat eclesial que es difon i es consolida, arreu del món, durant el segle XX. És la proposta de viure sempre l'amor a Jesús Abandonat. I des d'aquest amor, estimar tothom.

Al llarg d'aquesta setmana estem cridats a guardar i meditar les paraules de Jesús a la Passió segons Sant Lluç, que proclamem aquest Diumenge de Rams o de Passió. Jesús a Getsemaní recomana als seus apòstols: «**Pregueu Déu que no us deixi caure en la temptació**». I després un xic lluny, pogueren escoltar la seva oració al seu Pare, Abbà: «**Pare, si vos ho voleu, allunyeu de mi aquest calze; però que no es faci la meva voluntat sinó la vostra**». Vetllem per a no caure en la temptació d'abandonar Déu i viure com si no existís. Al contrari, cerquem sempre el que Déu vol, el que li plau, el que Ell faria.

També escoltem el que diu mirant els qui el mataven: «**Pare, perdoneu-los, que no saben el que fan**».

Perdona i excusa. Perdona i oblida. Perdona i guareix. Perdona i anima a tirar endavant... Quanta grandesa en l'amor de Jesús! «El Senyor és compassiu i benigne, lent per al càstig, ric en l'amor.»

I al lladre penedit, que inspirant-se en la pregària dels jueus (recorda Israel...) gosa dir-li: «*Jesús, recordeu-vos de mi, quan arribeu al vostre Regne*». I Jesús li respon: «**T'ho dic amb tota veritat: Avui seràs amb mi al paradís**». Què de més gran podia esperar? Compartia el suplici del Senyor, i compartiria —Ell i només Ell li ho podia assegurar— el seu Regne de felicitat i de pau.

Finalment en el que més insisteix la Passió segons Sant Lluç és que Jesús mor, pregant amb el salm, i abandonant-se al seu Pare, Abbà: «**Pare, confio el meu alè a les vostres mans**». Confiança, paraula clau davant el misteri de la nostra existència, davant l'enigma de la mort, davant l'interrogant sobre el sentit de tot el que ara ens toca de sofrir i de viure. Si confiem en Ell, també ressuscitem amb Ell. A tots us desitjo bons dies de celebracions de la Setmana Santa!

† **Joan-Enric Vives**
Arquebisbe d'Urgell

ACTUALITAT

Marià Mullerat és declarat Beat a Tarragona

El laic i pare de família, Marià Mullerat i Soldevila, mort l'any 1936 a Arbeca per odi a la fe, fou declarat Beat pel Cardenal Giovanni Angelo Becciu, Prefecte de la Congregació per les Causes dels Sants i representant del Sant Pare, el 23 de març, a la Catedral de Tarragona.

La missa fou concelebrada per l'Arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol; el Cardenal Lluís Martínez Sistach, Arquebisbe emèrit de Barcelona i iniciador de la Causa diocesana per al procés de beatificació; el Cardenal Joan Josep Omella, Arquebisbe de Barcelona, per la majoria dels bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya; i els pares abats de Poblet i Montserrat. Per part del Bisbat d'Urgell hi va assistir l'Arxiprest de Noguera, Mn. Joan Pujol.

APUNTS PER A L'ANÀLISI

UN MAR D'EMOCIONS

L'admiració, el motor del saber (I)

L'admiració és el motor del saber. Admirar-se no és mirar, tampoc observar atentament. És sorprendre's de com són les coses, és interrogar-se sense fer ús de les paraules. És sentir la ignorància en el propi pit, però, a la vegada, la temptació de vèncer-la per deixar de ser ignorant i comprendre alguna cosa. Escriu Søren Kierkegaard que l'admiració és l'inici de tota compren-

sió més pregona, és una passió ambigua que combina el temor i la felicitat.

Hi ha un batec d'esperança en l'admiració, però, a la vegada, el qui s'admira tasta un misteri que el transcendeix. El llenguatge de l'admiració és el silenci. El qui s'admira, calla i, mentre calla, espera captar alguna espurna de llum. L'admiració no és el resultat d'un defecte de la raó, és l'ex-

pressió de la seva insuficiència última. El rostre de l'admiració és nítid: la boca oberta i la mirada perduda; una mirada que no sap que cerca, però que no en té prou amb identificar els contorns de l'objecte. Vol saber més d'ell, vol entendre per què hi ha món i què hi pintem en aquest món.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

PALABRA Y VIDA

Las palabras luminosas de Jesús en la Pasión

Entremos con decisión en la Semana Santa con la celebración del Domingo de Ramos, aclamando a Cristo Rey, nuestro único Señor, que vence el mal y que nos atrae a seguirlo, viviendo como Él, y, sobre todo, amando como Él. Este es domingo de palmas y laureles, sí, porque Cristo no fracasó sino que venció en su martirio de crucifixión. Pero lo que conviene es que escuchemos y grabemos con atención el relato de su Pasión, sus palabras llenas de luz, porque ¡así y hasta este extremo, nos ha amado Dios!

En la cruz, Jesús oraba con las palabras del salmo 21, **«Dios mío, Dios mío, ¿por qué me has abandonado?»** y recogía en su corazón, todos los abandonos, las traiciones, los fracasos, los sufrimientos de la humanidad... y los hacía subir a su Padre, reclamando ayuda y piedad. En este grito del Crucificado, Dios abrió a Chiara Lubich, iniciadora del Movimiento de los Focolares, un acceso especialmente intenso a su misterio. En el abismo del sufrimiento del Dios hecho hombre se iluminan y toman sentido todos los sufrimientos humanos. Reciben luz de parte de Cristo. Y la unión profunda del Padre con el Hijo en el Espíritu Santo, que se revela y se da precisamente en aquel grito, se convierte en el modelo de la unidad entre los hombres. Penetrando en esta llaga interior de Jesús, Chiara empezó un camino espiritual del que nació el Movimiento de los Focolares, una nueva realidad eclesial que se difunde y se consolida, en todo el mundo, durante el siglo XX. Es la propuesta de vivir siempre el amor a Jesús abandonado. Y desde este amor, amar a todos.

A lo largo de esta semana estamos llamados a guardar y meditar las palabras de Jesús en la Pasión según San Lucas, que proclamamos este Domingo de Ramos o de Pasión. Jesús en Getsemaní recomienda a sus apóstoles: **«Orad para no caer en la tentación»**. Y luego un poco lejos, pudieran escuchar su oración a su Padre, Abba: **«Padre, si quieres, aparta de mí este cáliz; pero que no se haga mi voluntad, sino la tuya»**. Velemos para no caer en la tentación de abandonar a Dios y vivir como si no existiera. Al contrario, busquemos siempre lo que Dios quiere, lo que le place, lo que Él haría.

También escuchamos lo que dice mirando a los que lo mataban: **«Padre, perdónalos, porque no saben lo que hacen»**. Perdona y excusa. Perdona y olvida. Perdona y cura. Perdona y anima a salir adelante... ¡Cuánta grandeza en el amor de Jesús! «El Señor es compasivo y misericordioso, lento a la ira y rico en piedad.»

Y al ladrón arrepentido, que inspirándose en la oración de los judíos (recuerda Israel...) se atreve a decirle: **«Jesús, acuérdate de mí cuando llegues a tu reino»**. Y Jesús le dijo: **«En verdad te digo: hoy estarás conmigo en el paraíso»**. ¿Qué más grande podía esperar? Compartía el suplicio del Señor, y compartiría —Él y sólo Él se lo podía asegurar— su Reino de felicidad y de paz.

Finalmente en lo que más insiste la Pasión según San Lucas es que Jesús muere, orando con el salmo, y abandonándose a su Padre, Abba: **«Padre, a tus manos encomiendo mi espíritu»**. Confianza, palabra clave ante el misterio de nuestra existencia, ante el enigma de la muerte, ante el interrogante sobre el sentido de todo lo que ahora nos toca sufrir y vivir. Si confiamos en Él, también resucitaremos con Él. ¡A todos os deseo buenos días de celebraciones de la Semana Santa!

† **Joan-Enric Vives**
Arzobispo de Urgell

Espai Columba, un espai que mostra les pintures de Santa Coloma a Andorra

L'Espai Columba, el museu que exhibeix les pintures murals de l'església de Santa Coloma a la parròquia d'Andorra la Vella (Principat d'Andorra) i altres elements característics del romànic andorrà, va ser inaugurat el 21 de març en un acte presidit pel Cap de Govern d'Andorra, Antoni Martí, i que va comptar amb la presència del Representant del Copríncep Episcopal, Mn. Josep M. Mauri, a més d'una nodrida representació dels estaments culturals, polítics i socials del Principat.

L'Espai Columba és un equipament cultural creat per a custodiar, conservar i presentar les pintures murals de l'absis de l'església de Santa Coloma i diversos objectes litúrgics provinents de les esglésies andorranes. Vol explicar el significat de la pintura romànica a Andorra, sense oblidar el seu context religiós i arquitectònic. La seva visita és complementària de la de l'església de Santa Coloma, on s'hi ofereix una projecció en sistema de videomapat-

ge que permet veure i viure una experiència que transporta el visitant a l'interior original de l'església mostrant-li el seu aspecte aproximadament al segle XII.

L'accés al nou equipament cultural serà gratuït del 23 de març al 30 d'abril, ambdós inclosos, en l'horari següent: de dimarts a dissabte, de les 10 a les 14 h i de les 15 a les 18 h, i diumenge, de les 10 a les 14 h.

la tarda i dilluns, tancat. A partir del 2 de maig, l'entrada a l'Espai Columba es farà combinada amb el videomapatge de l'església de Santa Coloma. L'Espai Columba s'afegeix als museus nacionals gestionats pel Ministeri de Cultura, Joventut i Esports, i la seva posada en marxa compta amb la col·laboració del Comú d'Andorra la Vella i el suport d'Andorra Telecom.

▶ **Aplec dels Esclopets.** El dissabte 23 de març va tenir lloc a la petita església dedicada a la Mare de Déu dels Esclopets (Ribelles - Vilanova de l'Aguda) que va convocar a molts fidels dels pobles veïns de Ribelles, l'Alzina, les masies de la rodalia i també d'altres indrets. Com marca la tradició, al migdia es va celebrar una Missa per recordar els difunts del darrer any, demanar per les collites i els treballs agrícoles i ramaders.

L'advocació mariana presideix la capella i té una gran devoció entre tots els que van omplir l'església, representada amb la imat-

ge de la Mare de Déu dels Esclopets, ja que els peus de la Verge estan calçats amb uns esclops, un calçat tan present, temps enrere, en la vida dels pagesos i ramaders dels poblets i masies de la zona. Van celebrar l'eucaristia, Mn. Jaume Mayoral i el Diaca Mn. Josep Caba; també es va fer present l'Alcalde de Vilanova de l'Aguda i Diputada al Parlament de Catalunya, Il·lma. Sra. Montserrat Fornells.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

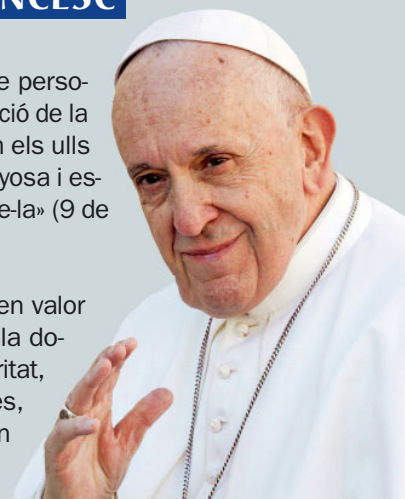

@Pontifex: «Les Benaurances són un mapa de vida: conviden a tenir net el cor, a practicar la mansuetud i la justícia, a ser misericordiosos amb tothom, a viure l'afflicció units a Déu» (5 de febrer).

@Pontifex: «Tots necessitem ser guarits i tots podem guarir els altres si som humils i mansos: amb una bona paraula, amb paciència o amb una mirada» (7 de febrer).

@Pontifex: «El tràfic de persones és una terrible violació de la dignitat humana. Obrim els ulls a aquesta xacra vergonyosa i esforcem-nos en combatre-la» (9 de febrer).

@Pontifex: «La vida pren valor quan la donem, quan la donem en l'amor, en la veritat, quan la donem als altres, en la vida quotidiana, en la família» (9 de febrer).

El Sopar de la Fam a La Seu recull fons per a formació i suport de dones a l'Índia

El grup de Mans Unides de la Parròquia de Sant Ot, a La Seu d'Urgell, va organitzar el tradicional Sopar de la Fam el 20 de març, amb l'objectiu d'explicar el projecte de la campanya de l'any, per a la millora de les capacitats de dones membres de grups d'autoajuda a Khanapur (Índia) i recaptar fons per dur-lo a terme. Es va celebrar al centre cívic de la ciutat, amb l'assistència d'unes noranta persones, i es van recollir 2.500 euros. Hi van assistir nombroses persones de l'àmbit civil i polític de la ciutat, i algunes famílies.

Mn. Ignasi Navarri, Rector de la Parròquia, va donar la benvinguda als assistents, tot posant en relleu la voluntat de solidaritat i els valors compartits. Després es va poder veure un vídeo de Mans Unides en referència als 60 anys que compleix l'organització de lluita contra la fam. La campanya número seixanta de l'organització té per lema, «Creiem en la igualtat i en la dignitat de les persones», i amb ella s'inicia un període de tres anys en que se centraran en el treball pels Drets Humans com a instrument i estratègia pel suport a les persones més desfavorides del planeta.

La Presidenta-Delegada de Mans Unides a la Diòcesi d'Urgell, la Sra. Teresa Cabanes, va explicar el projecte diocesà per a la campanya 2019 que es fonamenta en col·laborar en la millora de les condicions socioeconòmiques de les dones en 25 llogarets de la comarca de Khanapur a l'Índia. El projecte té un cost de 30.577 euros, i es busca millorar les capacitats de les dones, membres dels grups d'autoajuda existents i futurs, per constituir-se en federacions, aconseguir ocupació, ser autosuficients i millorar els ingressos familiars. Per fer-ho es realitzaran diverses actuacions que consistiran en formar-les per a realitzar diferents oficis i d'aquesta manera donar-los-hi eines que els permetin créixer en la seva autoconfiança i que els permetin realitzar activitats amb les quals puguin tenir uns ingressos econòmics.

Durant el sopar, la Delegada de Mitjans de Comunicació, Sra. Cristina Orduña, va fer una xerrada sobre els valors de creativitat i del coratge en situacions extremes i va posar en relleu la gran importància de la dona en el teixit de comunitats a través de la transmissió de valors als fills. En acabar, M. Rosa Carratalà, responsable de la Junta de Mans Unides a La Seu va animar un sorteig de lots entre els assistents.

Celebració de Sant Josep

El dia 19 de març és sempre un dia joios per a l'Església que celebra la Festa de Sant Josep el seu patró i també ho fou per a la Diòcesi d'Urgell.

El Vicari general, Mn. Josep M. Mauri, va presidir la solemnitat litúrgica a la Llar de Sant Josep de les Germanetes dels Ancians Desemparats de La Seu d'Urgell que van celebrar la festa del seu patró i protector. La novena que es va anar celebrant cada tarda en els dies anteriors va anar preparant la festa. Concelebraren amb l'Arquebisbe el Vicari general, Mn. Ignasi Navarri, i Mn. David Codina.

A l'inici de la celebració de la Missa, una religiosa de la comunitat va dirigir unes paraules de benvinguda als residents i va voler encomanar d'una manera especial els seminaristes i els seus formadors en aquell dia entorn al Dia del Seminari.

A la seva homilia, Mn. Mauri animà a imitar la fe de Sant Josep que el va fer capaç de confiar en Maria i creure que Déu podia haver actuat en ella concebent Jesús sense intervenció humana. Destacà com fou important la figura de Sant Josep com a pare de Jesús per ajudar-lo a créixer en la seva infantesa i adolescència i ser per

a ell un autèntic pare. Definí Josep com l'home just que sap esperar en Déu i ser sol·lícit d'una forma discreta i humil a les necessitats de Jesús i de Maria. Per això els cristians també hem d'aprendre de la seva humilitat i ser «custodis» dels qui ens rodegen amb la nostra paraula i el nostre exemple. Lloem, doncs, l'home just i bo que fou Josep. Lloem Déu que li confià una vocació tan sublim i delicada com la d'introduir Jesús en el llinatge de David i de formar-lo humanament.

A les pregàries s'encomanà especialment els seminaristes i els seus formadors i es pregà perquè Déu beneixi la seva Església amb el do de noves vocacions.

Un dinar de germanor al Seminari diocesà d'Urgell amb els preveres residents clogué la joiosa diada festiva de Sant Josep.

Memorial Pere Tena a Mons. Marini

El Centre de Pastoral Litúrgica (CPL) de Barcelona va atorgar el V Memorial Pere Tena de Pastoral Litúrgica a Mons. Piero Marini, Arquebisbe titular de Martirano i President de la Comissió Pontifícia per

als Congressos Eucarístics Internacionals. L'acte de lliurament tingué lloc el dia 20 de març a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona. Hi van assistir el Cardenal Lluís Martínez Sistach; Mons. Julián López Martín, President de la Comissió Episcopal de Litúrgia de la CEE; l'Abat de Montserrat, el Rvm. P. Abat de Montserrat Josep M. Soler i Canals OSB; Mn. Josep M. Romaguera, President del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona; així com les autoritats acadèmiques de la Facultat i altres professors. D'Urgell hi assistí el Dr. Xavier Parés, membre del CPL.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

15. ■ Dilluns Sant (lit. hores: 2a setm.) [Is 42,1-7 / Sl 26 / Jo 12,1-11]. Sant Telm (denominació amb què és conegut popularment el beat Pedro González), rel. dominicà de Galícia; sant Crescent, mr.; santes Basilissa i Anastàsia, mrs. a Roma; sant Damià.

16. ■ Dimarts Sant [Is 49,1-6 / Sl 70 / Jo 13,21-33.36-38]. Sant Toribi de Lièbana, bisbe; santa Engràcia, vg. i companys mrs. a Saragossa; sant Benet Josep Labre, captaire.

17. ■ Dimecres Sant [Is 50,4-9a / Sl 68 / Mt 26,14-25]. Sants Elies, Pau i Isidor, monjos i mrs. a Còrdova; sant Anicet, papa (siríac, 155-166) i mr.; sant Robert, abat; beat Baptista Spagnoli, rel. carmelità.

18. □ Dijous Sant [Missa de la Cena del Senyor: Ex 12,1-8.11-14 / Sl 115 / 1Co 11,23-26 / Jo 13,1-15]. Sant Eleuteri, bisbe, i la seva mare Antia, mrs.; sant Andreu Hibernon, religiós franciscà, d'Alcantarilla; beata Ma-

ria de l'Encarnació, religiosa carmelitana.

19. ■ Divendres Sant [Celebració de la Passió del Senyor: Is 52,13-53,12 / Sl 30 / He 4,14-16;5,7-9 / Jo 18,1-19,42]. Sant Lleó IX, papa (alsacià, 1049-1054); sant Vicenç de Cotlliure, mr.; beats Isnardo de Chiampo, prev. i Sibilliana Biscossi, vg.

20. ■ Dissabte Sant. Santa Agnès de Montepulciano, vg. dominicana; santa Oda, vg.

21. □ Diumenge vinent, Pasqua de Resurrecció del Senyor (lit. hores: pròpia) [Vetlla: després dels textos de la Llei i dels Profetes, Rm 6,3-11 / Sl 117 / Lc 24,1-12. Missa del dia: Fets 10,34a. 37-43 / Sl 117 / Col 3,1-4 (o bé: 1Co 5,6b-8) / Jo 20,1-9 (o bé: Lc 24,1-2); o bé a la Missa vespertina: Lc 24,13-35]. Sant Anselm (1033-1109), abat de Bec, bisbe de Canterbury i doctor de l'Església, nat a Aosta; sant Silví, mr.; sant Conrad de Parzham, rel. caputxí.

Diumente de Rams (C)

COMENTARI

La creu porta a la vida plena

Comencem ja la Setmana Santa. Abans de la processó d'entrada aclamem a Jesús: *Tota la multitud dels seus addicts, deien: Beneït sigui el rei, el qui ve en nom del Senyor. Pau al cel i glòria allà dalt.* Sembla la proclamació d'un rei. Però Jesús no entra com un rei. Ho fa *muntat en un pollí*, no amb un cavall victoriós. Sap que no va a Jerusalem per ser coronat com a senyor o rei sinó a la passió i a la mort. Per això a l'Eucaristia ja ressonen paraules de sofriment. Som a la setmana de passió. *Jo no m'he resistit ni m'he fet enrere, he parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrancaven la barba, no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades.* És com una descripció de la Passió. Però Jesús no es tira enrere, sap que no està sol: *El Senyor Déu m'ajuda: per això no em dono per vençut; per això sé que no quedaré avergonyit.*

La segona lectura descriu meravellósament el camí de creu que porta tant mateix a la plena glorificació de Jesús. *S'abaixà i es feu obedient fins a acceptar la mort i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat i li hi ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom perquè tothom al cel, a la terra i sota la terra tothom reconegui que Jesús és Senyor, a glòria de Déu Pare.* És la Setmana Santa: passió, mort i resurrecció de Jesús. La passió és el camí per a la resurrecció, de la vida.

I a l'evangeli Lluc podem subratllar l'amor de Crist envers tothom: *El Senyor es girà i mirà a Pere... Així que va ser fora va plorar amargament.* O l'atenció a les dones de Jerusalem: *No ploreu per mi, ploreu per vosaltres; o bé les paraules de perdó: Pare, perdoneu-los que no saben el que fan; o el que diu al bon lladre: T'ho dic amb tota veritat, avui seràs amb mi al paradís.* Jesús confia totalment en el Pare fins i tot en aquells moments: *Pare confio el meu alè a les vostres mans.* El camí de Jesús passa per la mort però per arribar a la vida plena. Això és Setmana Santa: camí de creu per arribar a la resurrecció.

Mn. Jaume Pedrós

► Lectura del llibre d'Isaïes (Is 50,4-7)

El Senyor Déu m'ha donat una llengua de mestre perquè, amb la paraula, sàpiga sostenir els cansats. Un matí i un altre em desvetlla l'orella perquè escolti com un deixeble. El Senyor Déu m'ha parlat a cau d'orella i jo no m'he resistit ni m'he fet enrere: he parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrancaven la barba; no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades. El Senyor Déu m'ajuda: per això no em dono per vençut; per això paro com una roca la cara i sé que no quedaré avergonyit.

► Salm responsorial (21)

R. *Déu meu, Déu meu, ¿per què m'heu abandonat?*

► Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (Fl 2,6-11)

Jesucrist, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res, fins a prendre la condició d'esclau. Havent-se fet semblant als homes i començant de captar-se com un home qualsevol, s'abaixà i es feu obedient fins a acceptar la mort, i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom, perquè tothom, al cel, a la terra i sota la terra, doblegui el genoll al nom de Jesús, i tots els llavis reconeguin que Jesucrist és Senyor, a glòria de Déu Pare.

► Passió de nostre Senyor Jesucrist segons sant Lluc (Lc 22,14-23,56) (Fragment final)

Quan arribaren a l'indret anomenat Gòlgota, el crucificaren juntament amb els criminals, un a la dreta i un altre a l'esquerra. Jesús deia: † «Pare, perdoneu-los, que no saben el que fan». Es repartiren els seus vestits i se'ls jugaren als daus. La gent s'ho estava mirant. Les autoritats deien, rient-se'n: «Ell, que en salvava d'altres, que se salví ell mateix, si és el Messies de Déu, l'Elegit». Els soldats també se'n burlaven: tot oferint-li vinagre, li deien: «Si ets el rei dels jueus, salva't tu mateix». Sobre d'ell hi havia un rètol que deia: «El rei dels jueus». Un dels criminals penjats a la creu, també li deia insultant-lo: «¿No ets el Messies? Salva't a tu mateix i a nosaltres». Però l'altre, renyant-lo, li respongué: «¿Tu que estàs sofrint la mateixa pena, tampoc no tens temor de Déu? I nosaltres ens ho mereixíem, perquè estem sofrint el càstig que ens correspon pel que hem fet, però aquest no ha fet res de mal». I deia: «Jesús, recordeu-vos de mi, quan arribeu al vostre Regne». Jesús li respongué: † «T'ho dic amb tota veritat: Avui seràs amb mi al paradís». Ja era cap al migdia quan s'estengué per tota la terra una foscor fins a mitja tarda: el sol s'havia eclipsat. La cortina que tancava el santuari, s'esquinçà per la meitat, i Jesús cridà amb tota la força: † «Pare, confio el meu alè a les vostres mans». I havent dit això, expirà.

(Aquí tothom s'agenolla, i fa una pausa)

El centurió, després de veure el que havia passat, en donava glòria a Déu i deia: «És veritat: aquest home era innocent».

I tota la gent que era present en aquell espectacle, després de contemplar tot el que havia passat se'n tornava donant-se cops al pit. Tots els seus coneguts i les dones que l'havien seguit des de Galilea es mantenien a distància mirant-s'ho.

► Lectura del libro de Isaías (Is 50,4-7)

El Señor Dios me ha dado una lengua de discípulo; para saber decir al abatido una palabra de aliento. Cada mañana me espabila el oído, para que escuche como los discípulos. El Señor Dios me abrió el oído; yo no resistí ni me eché atrás. Ofrecí la espalda a los que me golpeaban, las mejillas a los que me sababan mi barba; no escondí el rostro ante ultrajes y salivazos. El Señor Dios me ayuda, por eso no sentí los ultrajes; por eso endurecí el rostro como pederual, sabiendo que no quedaría defraudado.

► Salmo responsorial (21)

R. *Dios mío, Dios mío, ¿por qué me has abandonado?*

► Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses (Fl 2,6-11)

Cristo Jesús, siendo de condición divina, no retuvo ávidamente el ser igual a Dios; al contrario, se despojó de sí mismo tomando la condición de esclavo, hecho semejante a los hombres. Y así, reconocido como hombre por su presencia, se humilló a sí mismo, hecho obediente hasta la muerte, y una muerte de cruz. Por eso Dios lo exaltó sobre todo y le concedió el Nombre-sobre-todo-nombre; de modo que al nombre de Jesús toda rodilla se doble en el cielo, en la tierra, en el abismo, y toda lengua proclame: Jesucristo es Señor, para gloria de Dios Padre.

► Pasión de nuestro Señor Jesucristo según san Lucas (Lc 22,14-23,56) (Fragmento final)

Y cuando llegaron al lugar llamado «La Calavera», lo crucificaron allí, a él y a los malhechores, uno a la derecha y otro a la izquierda. Jesús decía: † «Padre, perdónalos, porque no saben lo que hacen». Hicieron lotes con sus ropas y los echaron a suerte. El pueblo estaba mirando, pero los magistrados le hacían muecas diciendo: «A otros ha salvado; que se salve a sí mismo, si él es el Mesías de Dios, el Elegido». Se burlaban de él también los soldados, que se acercaban y le ofrecían vinagre, diciendo: «Si eres tú el rey de los judíos, sálvate a ti mismo». Había también por encima de él un letrero: «Este es el rey de los judíos». Uno de los malhechores crucificados lo insultaba diciendo: «¿No eres tú el Mesías? Sálvate a ti mismo y a nosotros». Pero el otro, respondiéndole e increpándolo, le decía: «¿Ni siquiera temas tú a Dios, estando en la misma condena? Nosotros, en verdad, lo estamos justamente, porque recibimos el justo pago de lo que hicimos; en cambio, este no ha hecho nada malo». Y decía: «Jesús, acuérdate de mí cuando llegues a tu reino». Jesús le dijo: † «En verdad te digo: hoy estarás conmigo en el paraíso». Era ya como la hora sexta, y vinieron las tinieblas sobre toda la tierra, hasta la hora nona, porque se oscureció el sol. El velo del templo se rasgó por medio. Y Jesús, clamando con voz potente, dijo: † «Padre, a tus manos encomiendo mi espíritu». Y, dicho esto, expiró.

(Aquí todos se arrodillan y se hace una pausa)

El centurión, al ver lo ocurrido, daba gloria a Dios diciendo: «Realmente, este hombre era justo». Toda la muchedumbre que había concurrido a este espectáculo, al ver las cosas que habían ocurrido, se volvía dándose golpes de pecho. Todos sus conocidos y las mujeres que lo habían seguido desde Galilea se mantenían a distancia, viendo todo esto.